

Gedragsprotocol Obs Bloemhof & Pantarijn

Voorwoord

In dit protocol staat beschreven hoe te handelen als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Het stappenplan geldt in eerste instantie voor leerlingen. Het heeft betrekking op alle school gerelateerde situaties: in het klaslokaal, in de algemene ruimten (gangen, gym- en speellokaal), op het speelplein en buitenschoolse activiteiten met de school. Ook tijdens pauzesport en de naschoolse activiteiten.

Voor wie is het gedragsprotocol bestemd

Dit protocol is bestemd voor:

- Onze leerlingen
- Ouders en verzorgers
- Het personeel van de school
- Externen of andere betrokkenen van de school (stagiaires, vrijwilligers, tijdelijke medewerkers, bezoekers, hulpouders, SMW etc.)

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Gedrag is iets waar we dagelijks mee te maken hebben. Dat gebeurt op verschillende niveaus:

1. In de klas
2. In de gangen
3. In de pauzes
4. Op straat in het kader van school (in pauzes en bijv. bij excursies)
5. Op straat buiten het kader van school (na schooltijd, 's avonds en in het weekend).

Duidelijk is dat we zeker in de punten 2 t/m 4 een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben. Daar zijn duidelijke afspraken over gemaakt:

1. Iedere leerkracht reageert op afwijkend gedrag
2. Indien nodig bepaalt degene die ziet wat er gebeurt ook de interventie
3. Degene die de interventie oplegt, informeert de groepsleerkracht
4. De groepsleerkracht steunt de interventie.

Voor het gedrag buiten het kader van school geldt: de verantwoordelijkheid van 08.15 uur – 15.00 uur ligt bij school en ouders, daarna alleen bij de ouders. M.u.v. naschoolse activiteiten, waarbij de verantwoordelijkheid ook bij school en ouders ligt.

Kanjertraining

De groepen 1 t/m 8 werken in de klas met de methode Kanjertraining. Kernwoorden van de Kanjertraining zijn: vertrouwen, rust en wederzijds respect, sociale redzaamheid, ouderbetrokkenheid, burgerschap, gezond gedrag en duurzaamheid. Kanjertraining is effectief in het verbeteren van zelfwaardering. Relaties van leerlingen onderling en met de leerkracht, en kinderen blijken na de training minder agressie en depressieve klachten te laten zien. Bovendien blijken kinderen zich na de training gelukkiger te voelen.

De Kanjerafspraken die centraal staan in de Kanjertraining:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit

Protocol gedrag Obs Bloemhof & Pantarijn

- Niemand blijft zielig

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/ het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

School-en klassenregels

Wij maken onderscheid tussen de volgende regels:

- Schoolregels
- Klassenregels
- Klassenafspraken

Schoolregels

De schoolregels zijn regels die gelden door de gehele school en daarmee in elke groep.

De schoolregels zijn:

- Wij houden rekening met elkaar
- Wij zijn vriendelijk en beleefd
- We zorgen voor elkaar
- We zorgen goed voor onze spullen en die van anderen
- We zorgen dat onze school netjes blijft
- We gedragen ons rustig in en rond onze school
- Nederlands is onze gemeenschappelijke taal
- We lossen problemen op door erover te praten

De gedragsregels van de school zijn samen te vatten in één woord: **Respect**

Kanjer afspraken:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Klassenregels

Klassenregels zijn de regels die de leerkracht zelf opstelt. Dit zijn in ieder geval de schoolregels, aangevuld met eigen regels afhankelijk van de groep. Onze leerkrachten krijgen begin schooljaar een overdracht van de vorige leerkracht. Op basis van de overdracht en in overleg met IB bepaalt de groepsleerkracht welke regels nodig zijn in de desbetreffende groep. Tijdens de eerste weken van het schooljaar worden de klassenregels met de leerlingen besproken.

Klassenafspraken

Aan de start van elk schooljaar gaat de groepsleerkracht met de leerlingen in gesprek over regels en afspraken. Samen met de leerlingen worden dan klassenafspraken opgesteld. Deze worden ondertekend door de leerlingen en opgehangen in de klas. Dit is onderdeel van kanjertraining en de gouden weken. Deze manier maakt de leerlingen eigenaar van de klassenafspraken en zorgt ervoor dat ze zich hier beter aan houden en elkaar hierop aan durven te spreken. De leerkracht refereert het gehele schooljaar naar deze klassenafspraken. Uitgangspunt hierbij is: 'Welke afspraken maken wij om een leuk en gezellig schooljaar te hebben met elkaar?'.
 De leerkracht refereert het gehele schooljaar naar deze klassenafspraken. Uitgangspunt hierbij is: 'Welke afspraken maken wij om een leuk en gezellig schooljaar te hebben met elkaar?'.

Omgangsvormen

Protocol gedrag
Obs Bloemhof & Pantarijn

Gewenste omgangsvormen tussen de leerlingen onderling:

- Iedereen hoort erbij, we accepteren elkaar zoals we zijn
- Samen zorgen we ervoor dat onze school een veilige plek is voor iedereen
- We luisteren wanneer een ander stop zegt en stoppen dan ook
- Boos zijn mag
- We praten een ruzie uit
- We zijn zuinig en netjes op spullen van onszelf, een ander en de school
- Wanneer wij conflicten niet zelf kunnen oplossen, vragen wij hulp aan medeleerlingen, de leerkracht of een andere medewerker van de school.

Gewenste omgangsvormen van medewerkers met leerlingen:

- Neem elk kind serieus, laat ieder in zijn waarde en respecteer eenieder
- Wees open en eerlijk en oordeel en waardeer positief
- Praat onder alle omstandigheden rustig en spreek correcte taal (voorbeeldgedrag).
- Benoem het ongewenste gedrag en vertel het gewenste gedrag
- Bespreek problemen met diegenen die erbij betrokken zijn
- Sluit een vervelende situatie altijd positief af (laat een kind niet met een negatief gevoel naar huis gaan)
- Van fouten/ onenigheid/ ruzie e.d. kun je leren
- Zorg voor een veilige/ prettige sfeer in de groep.

Gewenste omgangsvormen van ouders/verzorgers en medewerkers:

- Ouders/verzorgers worden (in hun rechten en plichten) erkend als eerstverantwoordelijken voor het welzijn en de opvoeding van hun kinderen
- Iedereen hoort erbij, we accepteren elkaar zoals we zijn
- Samen zorgen we ervoor dat de school een veilige plek is voor iedereen
- Wanneer ouders het niet eens zijn met het beleid of de gang van zaken op school maakt de ouder dit op een gepaste wijze kenbaar aan de leerkracht, directie of een andere medewerker van de school.
- Voor aanvullende verwachtingen, zie document 'gedragscode ouder Obs Bloemhof en Pantarijn'.

Interventies op onacceptabel gedrag

Zoals eerder gezegd, wordt goed gedrag geleerd.

Echter, wanneer een leerling de les verstoort en het leerproces van de andere leerlingen verstoort, dan gaat het volgende stappenplan in werking:

Stap 1

De groepsleerkracht neemt pedagogische maatregelen om het gedrag van de leerling te corrigeren. De pedagogische maatregelen vinden plaats in het groepslokaal of in de nabijheid van het groepslokaal.

Alle maatregelen worden vastgelegd in Parnassys (leerlingvolgsysteem).

- ✓ Waarschuwen (grenzen stellen) en daarbij bewust maken van ongewenst gedrag en het gewenste gedrag benoemen.
- ✓ Isoleren in de klas: de leerling gaat 15 minuten naar de time-in om rustig te worden met een leesboek of werk. Dit kan een tafeltje achterin de klas zijn.

Wanneer deze maatregel in de klas niet toereikend is en/of wanneer de leerling voor een tweede keer op dezelfde dag geïsoleerd moet worden, dan

- ✓ Isoleren (time-out) buiten de klas, met toezicht op de leerling. Dit gebeurt bij een ambulante collega of in een andere klas
- ✓ Een leesboek of werk meenemen
- ✓ Conflict tussen betrokkene(n) laten bespreken/oplossen
- ✓ Werk dat niet af is, wordt als huiswerk meegegeven
- ✓ Ouders worden na schooltijd op de hoogte gebracht, al dan niet telefonisch. Ook hiervan wordt een notitie in Parnassys aangemaakt.
- ✓ Na een time-out start maakt de leerkracht een 'incidentenlijst' aan in Parnassys. Vanaf dit moment zullen alle incidenten (groot of klein) genoteerd worden. Dit noemen wij dossiervorming. Dit is noodzakelijk om gedaan te hebben, wanneer er in de toekomst eventueel verdere stappen genomen moeten worden.

Wanneer een leerling structureel ongewenst gedrag vertoont en is er sprake van onhoudbare situatie, gaan we over tot stap 2.

Stap 2

Één of meerdere dagen buiten de groep worden geplaatst.

Wanneer stap 1 niet toereikend is, bespreekt de leerkracht de situatie met de IB-er en/of met de directeur.

Er wordt besloten dat (na een gesprek met de leerling en ouders) bij een volgend incident de leerling buiten de groep wordt geplaatst bij een time-out leerkracht of op een time-out-plek.

De time-out leerkracht kan (bij voorkeur) een leerkracht van een andere (parallel)groep zijn, de intern begeleider of de directeur.

De time-outplek is een plek die de leerkracht heeft gekozen om even 'tot rust/bezinning' te komen. Er wordt duidelijk afgesproken voor hoe lang, een dagdeel, hele dag of meerdere dagen, de leerling naar de time-out leerkracht of time-out plek gaat.

De time-out leerkracht bemoeit zich niet onnodig met de inhoud van het conflict.

Protocol gedrag
Obs Bloemhof & Pantarijn

Ouders worden mondeling op de hoogte gesteld van de afspraken, bijvoorbeeld:

- Welke time-out leerkracht is gekozen.
- Welke time-out plek is gekozen.

Wanneer het tijdelijk isoleren van de leerling bij een time-out leerkracht of op een time-out plek onvoldoende werkt, wordt overgegaan tot stap 3.

Stap 3

Het gedrag van de leerling blijft zo storend en is mogelijk bedreigend voor medeleerlingen.

Ouders worden z.s.m. op school uitgenodigd voor een gesprek met de groepsleerkracht en/of de intern begeleider en/of directeur.

In dit gesprek worden o.a. de volgende onderwerpen besproken:

- a. Het gedrag van de leerling
- b. De ouders en school bespreken hun gezamenlijke verantwoordelijkheid
- c. Gezamenlijk wordt er gezocht naar een pedagogische oplossing, hiervoor kan extern onderzoek en/of externe/interne begeleiding en/of medicatie nodig zijn.

In deze fase is het des te belangrijker dat school en ouders gezamenlijk blijven optrekken in het belang van het kind.

Alle afspraken/handelingen binnen stap 3 worden schriftelijk vastgelegd in een individueel hulplan (IHP Gedrag). Dit is een ondersteuningsplan en dient periodiek geëvalueerd te worden.

Wanneer gedrag van de leerling weer hanteerbaar wordt, treedt stap 1 of 2 weer in werking. Wanneer het gedrag van de leerling onhanteerbaar blijft, treedt stap 4 in werking.

Stap 4

Leerlingbespreking met leerkracht en interne begeleiding en/of directie.

In het uiterste geval kan het bestuur overgaan tot schorsing van de leerling (voor de rest van de dag of voor een langer tijd). De directeur bespreekt deze situatie met het College van Bestuur.

Wanneer besluiten wij als school praktische stappen te ondernemen die kunnen leiden tot een schorsing? De stappen van het schorsen gebruiken we niet in groep 1 t/m 3.

Belangrijk om vooraf te vermelden is dat stap 4 van dit protocol alleen wordt ingezet wanneer stap 1, 2 en 3 niet afdoende blijken te werken. Het wordt dus ingezet als:

- ✓ Een leerling zich herhaaldelijk fysiek/verbaal agressief gedraagt naar een of verschillende medeleerling(en) die zich hierdoor onveilig voelen en deze leerling onvoldoende beschikt over de vaardigheden te stoppen met dit fysiek agressieve gedrag.
- ✓ Als een leerling herhaaldelijk medewerker(s) van de school fysiek/verbaal agressief benadert en niet beschikt over de vaardigheden dit fysiek/verbale agressieve gedrag te kunnen stoppen.

Bij ernstigere feiten kan dit uiteindelijk leiden tot verwijdering van een leerling. De schorsing of verwijdering verloopt volgens de afspraken van het schoolbestuur (zie protocol schorsen en verwijderen). Voordat tot verwijdering wordt overgegaan, krijgt de leerling de finale kans.

De finale kans

In een gesprek met de ouders wordt de finale kans besproken. Een finale kans betekent dat er nog éénmaal een poging wordt gedaan het gedrag te keren, gedurende een afgesproken periode. Er worden duidelijke criteria gesteld op basis waarvan de gewenste effecten worden gemeten (bijvoorbeeld 50% minder incidenten). Ouders wordt duidelijk gemaakt dat wanneer de afgesproken limiet niet gehaald wordt, het kind niet langer op school kan blijven.

Wanneer de finale kans niet voldoet aan de limiet, moet de school onderbouwen waarom wij vinden dat het kind niet langer op school kan blijven. Dit wordt zwart op wit vastgelegd. Deze stap behoort tot de taken en verantwoordelijkheden van de intern begeleider. De leerkracht ondersteund de IB-er daarbij.

De onderbouwing bevat 8 elementen:

1. Historische beschrijving van wat er in het verleden is vastgelegd en gedaan (kort en bondig, opsommend).
2. Een opsomming van betrokken intern en extern deskundigen en de verzameling rapporten en stukken (én de conclusies uit die stukken)
3. Een concretisering van de ontwikkeling: een beschrijving van het problematische gedrag en de ernstontwikkeling. Dit laatste beschrijf je door aan te tonen dat de geboden hulp geen of te weinig effect heeft gehad.
4. Een concretisering van de last die de leerling voor de leerkracht veroorzaakt. Dit kan door aan te geven hoeveel tijd de leerkracht dagelijks/wekelijks aan de leerling besteed (ook overleg ouders/externen meerekenen), waarbij de tijd onttrokken wordt aan andere leerlingen. Som op hoeveel pedagogische contacten de lln. vraagt.
5. Een concretisering van de storingen die het kind veroorzaakt voor andere kinderen, in de vorm van afleiding van hun betrokkenheid

Voor verdere achtergronden wordt verwezen naar de protocollen:

- Pestprotocol
- Protocol schorsing en verwijdering (BOOR-protocol).

Bijlage 1

Regels en gedragsverwachtingen algemene ruimten

Algemene ruimte	Veiligheid	Respect	Verantwoordelijkheid
Alle algemene ruimtes	<ul style="list-style-type: none"> - Ik hou mijn handen, voeten en voorwerpen bij me - Ik roep een volwassene te hulp bij ongelukken - Ik gebruik gereedschap en materialen waarvoor ze bedoeld zijn 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik ben aardig en gedraag me beleefd - Ik wacht op mijn beurt - Ik ruim de rommel op - Ik luister naar een volwassene 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik houd mij aan de schoolregels - Ik houd anderen aan de schoolregels - Ik ga zorgvuldig op met de bezittingen van anderen en van de school - Ik ben eerlijk - Ik kom op tijd
Overblijf	<ul style="list-style-type: none"> - Ik gebruik het bestek op een veilige manier 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik ga respectvol met voedsel om - Ik praat op een 'gewone' toon 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik ruim de tafel waar ik heb gezeten heb netjes op - ik ga rustig naar buiten of de gang wanneer dat mag
Schoolplein	<ul style="list-style-type: none"> - Ik loop rustig van en naar het schoolplein - Ik blijf op het schoolplein - Ik let op de spelletjes en andere activiteiten die om mij heen plaats vinden 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik ben eerlijk bij spelletjes - Ik laat iedereen meedoen 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik ruim de spullen die ik gebruik zelf op.
Gangen en hallen	<ul style="list-style-type: none"> - Ik laat anderen passeren - ik houd rechts 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik houd de deur open voor degene die achter me komt - Ik praat op een 'gewone' toon 	
Toiletten	<ul style="list-style-type: none"> - Ik gooi papieren handdoekjes in de afvalbak 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik laat mensen op het toilet met rust - Ik praat op een 'gewone' toon 	<ul style="list-style-type: none"> - ik trek direct door als ik klaar ben - Ik ga direct terug naar de klas
Gymlokaal	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene ruimtes boven 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik praat op een 'gewone' toon 	
Speciale bijeenkomsten	<ul style="list-style-type: none"> - Ik wacht op het teken om naar binnen te gaan of te vertrekken 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik doe zoals publiek behoort te doen - ik blijf zitten als dat gevraagd wordt 	<ul style="list-style-type: none"> - Ik luister naar de juf en meester en de andere begeleiders